

Politicile Publice

Dincolo De Jurisprudența Tradițională
O Abordare A Obiectivelor (legii Divine)

POLITICILE PUBLICE

DINCOLO DE JURISPRUDENȚA TRADIȚIONALĂ

O Abordare A Obiectivelor (legii Divine)

Basma I. Abdelgafar

Seria III T Cărți-pe-scurt

POLITICILE PUBLICE DINCOLO DE JURISPRUDENȚA TRADIȚIONALĂ

O abordare a obiectivelor (legii divine)

Basma I. Abdelgafar

Institutul Internațional de Gândire Islamică

Chișinău, 2023

**Politicile publice dincolo de jurisprudența tradițională:
O abordare a obiectivelor (legii divine) (Romanian)**

Basma I. Abdelgafar

Seria IIIIT Cărți-pe-scurt

© Institutul Internațional de Gândire Islamică

1444 Hijri / 2023 CE

Paperback ISBN: 978-9975-3617-0-5

**Public Policy: Beyond Traditional Jurisprudence:
A Maqasid Approach (Romanian)**

Basma I. Abdelgafar

IIIIT Books-In-Brief Series

© The International Institute of Islamic Thought (IIIIT)

1439AH / 2018CE

Paperback ISBN: 978-1-56564-383-3

IIIIT

P.O. Box 669

Herndon, VA 20172, USA

www.iiit.org

Această carte este protejată prin drepturi de autor. Fiind sub incidența unei excepții statutare și la dispozițiile acordurilor colective de licențiere relevante, nici o reproducere a oricărei părți nu poate avea loc fără permisiunea scrisă a editorilor.

Opiniile și viziunile exprimate în această carte sunt a autorului și nu neapărat ale editorului.

Toate drepturile rezervate.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții din Republica Moldova

Abdelgafar, Basma I.

Politicile publice dincolo de jurisprudența tradițională : O abordare a obiectivelor (legii divine) / Basma I. Abdelgafar ; Institutul Internațional de Gândire Islamică. – Chișinău : S. n., 2023 (Poliviz-Design). – 23 p. – (Seria IIIIT Cărți-pe-scurt).

Tit. orig.: Public Policy: Beyond Traditional Jurisprudence: A Maqasid Approach. – [100] ex.

ISBN 978-9975-3617-0-5.

28

A 12

Poliviz-Design SRL

MD-2068, Chisinau, bd.Moscova, 21

Tel./fax: 022 45-06-52

IIIT Books-in-Brief Series

IIIT Books-In-Brief Series reprezintă o colecție veritabilă a publicațiilor cheie ale Institutului, scrise într-o formă condensată pentru a oferi cititorilor înțelesul de bază al conținutului principal al originalului. Scrise într-o formă scurtă, ușor de citit, într-un format mic, aceste rezumate oferă o perspectivă de ansamblu, scrisă cu atenție, a unei publicații mult mai mari și speră să stimuleze cititorii să exploreze originalul.

Un aspect fundamental al unei guvernări bune, identificat în general ca managementul echitabil al problemelor în favoarea cetățeanului, este reprezentat de politica publică și implementarea democrației în procesul luării deciziilor. Care este rolul obiectivelor legii islamice în aceasta?

Guvernul, de orice fel ar fi el, poate funcționa doar pe baza unor postulate. Obiectivele *sharia* joacă un rol important în sensul că joacă rolul unui ghid și creează cadrul în care aceste postulate, țeluri și acțiuni pot fi definite, pentru a îmbunătăți funcționarea guvernului, pentru a îndepărta corupția și pentru a oferi cel mai echitabil serviciu cetățenilor. Prin urmare, mariajul dintre obiectivele legii islamice și politicile publice stabilește granițe, accentuează responsabilități, setează priorități și în cele din urmă aduce o perspectivă Divină în conversația despre cum o formă de guvernământ definește politicile. *Shura* (consultarea) de exemplu, este un postulat important al acesteia, pentru că dă o voce democratică oamenilor de rând a căror calitate a vieții este afectată zilnic de către deciziile față de care nu nici un cuvânt de spus.

Capitolele din această carte examinează contribuția studiilor asupra obiectivelor *sharia* față de politica publică din islam. Fiecare capitol se ocupă de o temă specifică, iar împreună oferă o introducere în această arie de studiu. Nu există îndoială asupra faptului că ideile prezentate au nevoie o dezvoltare ulterioară. Politica și guvernarea reprezintă probleme foarte importante. O disciplină nu se poate naște fără existența unei mase critice a unor cercetători dedicați, capabili și doritori să producă lucrări seminale pentru a-i pune bazele. Călătoriile autoarei prin lume au convins-o de faptul că există un interes profund și în continuă creștere față de potențialul obiectivelor *sharia* în îndeplinirea acestei misiuni.

Ediția scurtă a operei originale aparținând lui Basma I. Abdelgafar

POLITICILE PUBLICE DIN COLO DE JURISPRUDENȚA

TRADIȚIONALĂ: O ABORDARE A OBIECTIVELOR (LEGIILOR ISLAMICE)

Introducere

Această carte este o colecție de șapte capitole care examinează contribuțiile savanților care au studiat obiectivele la subiectele esențiale din politicile publice din islam. Cele din urmă sunt definite drept cursul acțiunii sau lipsei de acțiuni dusă la îndeplinire de o autoritate publică sau autorități care adresează o problemă publică sau provocare sau profită de avantajul unei oportunități care:

1. Este verificată de moralitatea coranică și etică așa cum sunt cuprinse în *taqwa* și *tawhid*;
2. Este justificată de obiective mai înalte sau de obiectivele *sharia*;
3. Este ghidată de procesul de luare a deciziei sau *sharia*; și de
4. Rezultatele în reformă și îmbunătățire sau *islah*.

În expunerea sa tradițională, obiectivele *sharia* sau obiectivele legii divine pot fi gândite drept cadrul etic care încadrează conservarea religiei, vieții, minții, perpetuarea, bunăstarea și demnitatea. Lucrarea dorește să demonstreze că abordarea obiectivelor este indispensabilă pentru teoria și practica politicii publice în islam, și insistă că savanții și activiștii trebuie să facă diferența între poliță și politici când studiază sursele primare ale islamului, și anume, Coranul și sunna. Ultima poate prezenta implicații ample pentru aplicarea substanței și proceselor de guvernare regăsite în sursele primare.

Similar studiului și practicii curentului politicii publice, politica publică în islam nu este artă pură, dar nici știință, ci mai degrabă include elemente din ambele. Arta sa constă în abilitatea de a identifica, dezvolta și prezenta alternative în moduri care conving acționarii diferiți să aleagă un curs specific al acțiunii. Este știință în măsura în care aceasta este bazată pe o metodologie robustă care folosește sursele primare pentru găsirea unor moduri proaspete și inovative pentru a se adresa provocărilor politice contemporane. Ca artă și știință, politica publică din islam are baze în cadrul filosofic al obiectivelor *sharia*, care încurajează o citire integrată și cu sens a cuvântului relevant și irelevant pentru a înțelege, interpreta și folosi cunoașterea care este descoperită de generații peste generații de savanți și practicanți.

Savanții preocupați de obiectivele *sharia* reprezintă o contribuție indispensabilă în acest sens. Cercetarea obiectivelor se deosebește de toate celelalte abordări islamice, și în special de jurisprudența tradițională, prin accentul pus pe scop, priorități și premise valoroase, ca și pe deschiderea către multidisciplinaritate sau varietate de metode. Abordarea renașterii de către un număr de savanți contemporani renumiți reprezintă o încercare în șase pași de a:

1. Distanța *sharia* de pozițiile care neglijează principiile sale fundamentale de milă, justiție, echitate și bunăstare;
2. Respinge opiniile contemporane și seculare, dar și afirmațiile musulmane că islamul este un sistem religios violent și care nu este just;
3. Căuta explicații de ce, la un nivel general, problemele comunităților musulmane nu reflectă indicațiile divine cu privire la demnitatea umană;
4. Oferi o alternativă legilor juridice înguste care au dominat discursul tradițional pentru a revitaliza islamul, atât în lumea musulmană și universală;
5. Prezența savanților din alte discipline sunt cheia încorporării studiilor islamice în respectivele domenii;
6. Și de a propune criterii pentru unificarea unei comunități musulmane globale multiculturală și pluralistă, ca și construirea unor poduri de legătură între acestea pentru a se înțelege unele cu celelalte.

Capitolele din această carte se concentrează mai degrabă pe preocupările macro decât pe cele micro. Ele oferă o serie de idei conectate despre cum arată și ce înseamnă o abordare a obiectivelor *sharia* pentru politica publică și guvernare ca noi nu doar să criticăm și să facem politici publice, dar mai important, ca noi să putem evalua propunerile altora. În lumea politicilor publice și a implementării lor în islam (acesta este cursul unei acțiuni sau inacțiuni condus de o autoritate publică sau autorități pentru a se adresa unei probleme publice), adevărul este angajamentul sacru al musulmanilor având Coranul drept barometru.

Capitolul I

Politici publice în islam: a abordare a obiectivelor legii divine

Acest capitol introductiv ne spune o poveste despre limitele abordării religioase legale care a dominat studiile guvernării islamice, despre modurile în care aceste limite au fost apreciate, despre cum studiile despre maqasid înfruntă provocările și greutățile care urmează. Deși diferite narațiuni pot fi valide, acestea nu fac dreptate experiențelor trăite de musulmanii din jurul lumii și consecințelor pe care ei le-au suferit din cauza abordării religioase legale și diferenței nejustificate care a fost oferită din larg trecutului nostru. Suplimentând abordarea religioasă și legală în moduri mai cuprinzătoare, cu scopuri, mai dinamice și complexe pentru analiza problemei și propunerea soluțiilor este un pas important în adresare statutului islamului contemporan în guvernare și politici publice.

Cea mai flagrantă dintre toate limitele abordării legale și religioase față de politicile publice din islam este neglijearea sau mai bine zis, subestimarea necesității *sharia*, un proces ordonat pe cale divină de luare a deciziilor în mod colectiv care a fost înțeles, în mod tradițional ca o formă de consultare care poate fi sau nu poate fi dependentă de conducători. Definiția literară a *sharia* este extrage-

rea mierii din sursa sa amintindu-și de recomandarea că orice proces de luare a deciziei și rezultatele pot fi iluminatoare și beneficii, adică duce la îmbunătățiri (islah). În ciuda contestații de către unii juriști, *sharia* este obligatorie, după cum a fost afirmat în Coran (42:38) imediat după porunca de a fi supus lui Dumnezeu și a îndeplini sunna (adorarea lui Dumnezeu și prosternarea în fața lui prin cele cinci rugăciuni zilnice obligatorii).

Conceptul *sharia* ne prezintă un exemplu perfect despre cum cuvântul revelat și cel nerelevat pot fi interpretate în mod simultan. De fapt, interpretarea unuia fără de celălalt duce la cunoștințe incomplete și discrepanță. Datorită referirii sale la lumea albinelor, conceptual *sharia* poate fi conceput ca o aluzie. Două sure din Coran, cuvântul revelat, ne ajută să explicăm semnificația acestei aluzii, și anume, al-Nahl și al-Shura. În prima, ne este amintită importanța unității construcției în ciuda percepțiilor umane despre diversitate. În cel din urmă, atenția noastră este atrasă către neînțelegeri inevitabile printre oameni, ca un rezultat natural al acestei diversități, dar și ca un contributor necesar la procesul de luare a unor decizii colective și mobilității umane.

Literatura savantă contemporană, descoperiri reprezentative ale lumii nerevelate, confirmă lecțiile conform cărora oamenii pot învăța din procesul colectiv de luare a deciziilor al albinelor. De fapt, albinele par să posede cel mai bun sistem de pe planetă pentru acest proces. Învățând din acest exemplu, *sharia* este cel mai potrivit sistem colectiv definit de luare a unor decizii unde liderii publici se adresează unor comunități epistemice care trebuie să se implice în procesul de comunicare în curs, care caută să solicite mai mult angajament sau să câștige sprijin pentru politicile alternative subestimate. Acest proces este prin urmare, mult mai apropiat de managementul afacerilor publice printr-un sistem de sfaturi specializate care includ anumite caracteristici. Implică leadership, conducere, expertiză, participare civică, criterii de luare a deciziilor, probe, persuasiune, investigare, votare/alegeri, *cvorum* și *consens*.

Conducerea, în acest sistem, este importantă, dar nu hegemonică.

Conducerea este responsabilă în primul rând pentru procesul catalizator care (1) solicită sfatul pentru probleme definitorii; (2) definește criteriile pentru rezultatele de succes; (3) propune posibile răspunsuri; (4) convinge publicul să urmeze calea cea mai bună; și (5) dă naștere celor mai bune decizii colective. Procesul *sharia* determină importanța persuasiunii în politicile publice din islam, care diminuează emfaza pe care islamul o pune pe puterea rațiunii. Coranul nu emite comenzi, dar mai degrabă folosește o serie de unelte pentru a convinge, încuraja și obliga folosirea rațiunii. Abordarea sa arată credincioșilor importanța „purtării” politicilor publice printr-o multitudine de căi. Multe din povestirile Coranului implică o expunere a tehnicilor persuasive utilizate de mesagerii lui Dumnezeu, în eforturile lor de a stabili pacea și justiția. Convingerea oamenilor către un curs specific al acțiunii sau stil de viață nu este nicăieri mai evidentă decât în conducerea Profetului (Pacea fie asupra Lui) care a livrat mesajul islamului peste tot, fără manifestări supranaturale care susțineau eforturi-

le altor mesagerii. Accentul pe convingere este în mod clar o indicație împotriva superstiției, așteptărilor supranaturale și dictaturii.

Ca să „implici” publicul în probleme legate de obținerea beneficiilor și evitarea răului, este indispensabilă înțelegerea obiectivelor *sharia*. De ce justificăm deciziile? Ce scopuri ar trebui să aibă și să îplinească politicile publice? Ce constituie bunăstarea? Perceperea obiectivelor *sharia* au fost evidente din primele zile ale islamului. Elaborarea sa formală, totuși, nu a existat până în secolul al X-lea când un grup select de savanți musulmani au apelat la abordarea de a-i îndemna pe contemporanii lor să țină cont de obiectivele legii Divine pentru a emite declarații legale și pentru a interpreta texte. În forma sa tradițională, abordarea prin prisma obiectivelor legii divine se concentrează pe prezervarea a șase lucruri esențiale, inclusiv religia, viața, mintea, perpetuarea, bunăstarea și demnitatea. Primii savanți au insistat că legea Divină nu a avut alt scop decât acela de a obține aceste beneficii. Dat fiind acest apel generos și caracterul general, obiectivele legii divine oferă o posibilă abordare universală pentru implicarea diversilor indivizi și grupuri din sisteme diferite religioase. Creează de asemenea un spațiu teoretic și practic pentru aplicarea sa în politică și guvernare, printre alte domenii, mai ales având în vedere evoluția sa în timp.

Obiectivele indică către o importantă distincție, când studiem islamul, pentru scopurile politicii și guvernării, și anume, cea dintre etică și religie. Etica coranică nu poate fi considerată religioasă fără calificare.

Așa cum ne explică concis și concret răposatul sheikh Muhammad Abdullah Draz, Coranul acoperă fiecare fațadă a vieții, în timp ce elementul religios, implicând acte de adorare, este limitat și personal. În al doilea rând, etica propusă este verificată în această viață prin conștiința umană, puterea legală și prerogativul că fiecare om tânjește către ceea ce este bun și evită ceea ce este rău.

În al treilea rând, Coranul nu se bazează exclusiv pe frică și speranță, ci solicită mai degrabă atenția, înțelegerea și dezvoltarea rațiunii umane. Etica și religia nu se definesc una pe cealaltă. Rațiunea a existat înaintea legii pozitive a religiei. Prin prisma noastră, dăm formă și le acceptăm pe ambele legi, religioase și naturale. De fapt, legea religioasă poate să ofere un punct de pornire de unde o conștiință normală caută apoi să ajusteze și să aplice în cel mai bun mod ceea ce a înțeles.

În lumina acestei explicații, religia poate deveni doar un factor când avem în vedere intenționalitatea. În politică și guvernare, aceasta înseamnă că propunerile care reies din sursele islamice trebuie să accepte supunerea la contestare, într-o piață a ideilor unde se poate demonstra că fie pot fi preferate, fie respinse. Intențiile individuale nu joacă niciun rol. Abordarea obiectivelor pentru guvernare este normativă în mod explicit, îmbrățișând fără ezitare imperativul moral al milei, deasupra tuturor celorlalte premise de valoare. Dintre toate numele atribuite lui Dumnezeu, Cel Milos este cel mai accentuat și folosit dintre toate. Guvernarea dintr-o perspectivă islamică este prin urmare, în primul și în primul rând despre bunăstarea holistică a omului bazată pe

milă și relații morale. Într-adevăr, mila este trăsătura definitorie a guvernării bazate pe aceste obiective și a celor care aspiră către acest domeniu nu trebuie doar să le aducem aminte aceasta, dar trebuie de asemenea să avem curajul și capacitatea de a-i încorpora înțelesul în teorie și practică. Nu este surprinzător că cei mai admirați și cei mai valoroși lideri și națiuni, din istorie, sunt cei care au demonstrat și arătat cea mai mare milă.

În timp ce maleabilitatea abordării obiectivelor o face mai potrivită pentru contribuții extinse dincolo de jurisprudență, de cererile de politici publice care necesită dezvoltarea unor unelte metodologice robuste. În primul rând, este important să spulberăm ipoteza că legea islamică nu are nimic sau doar puțin de spus despre natura statului, ca și despre fundațiile politice, atât cele de fond, cât și cele de procedură. Legea islamică este bogată în cunoștințe despre politică și politici publice datorită unei pături intelectuale bine pregătite, care înțelege mărimea materialului disponibil în cuvântul Revelat și cel nerelevat care poate fi suport pentru sarcina în discuție. Politicile publice din islam nu pot, prin urmare, să accepte limitele superficiale impuse de *sharia* prin juriști tradiționali, nici nu pot fi submise principiului relativ nereglementat al „intereselor nerestricționate”, care a fost conceput de savanții tradiționali pentru a denota reguli și pronunțări recunoscute de legea islamică, dar nu sunt menționate explicit în texte. Coranul prezintă un număr de tehnici inclusiv narațiunea, dialogul, exemplul, informația, îndemnul, observarea, aluzia, metaforele, repetiția, regulile, dovezile etc, care ne duc către descoperiri noi și folositoare despre afacerile publice.

Acest capitol subliniază zone importante din politicile publice din islam. *Sharia* este prezentată ca un proces necesar și unificator pentru procesul de luare a deciziilor, persuasiunea fiind propusă ca unealtă primară pentru cei implicați în acest domeniu, maqasid sunt sugerate ca obiective generale, islah ca rezultate dorite, mila ca cea mai înaltă valoare și etica drept fundament indispensabil. Acceptarea abordării maqasid pentru a deschide studiul despre politicile publice din islam reprezintă o dezvoltare importantă care va cere explorarea critică și campioni globali.

Capitolul II

Musulmanii și dilemele guvernării

Acest capitol susține că musulmanii par să fie conduși de 3 autorități mandatare. Acestea includ statul, indiferent de sistemul său și de guvernare, de instituția juriștilor tradiționali din punct de vedere religios, savanți și imami, și în general de o conștiință deformată care este convinsă de inabilitatea sa de a se exprima independent de conținutul credințelor sale. Cele trei autorități includ modalitățile în care ele interacționează, reprezintă provocarea pe care musulmanii trebuie să o depășească dacă vor să îndeplinească abordarea față de politică și guvernare care este elaborată în *sharia*. Includerea unei scurte perspective istorice are ca

scop doar sublinierea faptului despre cum relațiile care s-au dezvoltat între conducători, savanți și public au avut implicații îndelungate pentru provocările zilelor moderne. Teoriile care postulează o eră de aur a guvernării islamice care au privilegiat *sharia*, nu oferă explicații satisfăcătoare pentru starea noastră actuală, care exprimă un dezgust general și frică de *sharia* în sfera publică. În această privință, este importantă o comprehensiune corespunzătoare a experienței actuale istorice a musulmanilor cu autoritățile care guvernează și nu o versiune roman-ticizată a istoriei care confundă conducerea economică, administrativă, științifică și culturală a națiunilor musulmane cu o guvernare bună.

Apriorii erei moderne a statelor-națiune, musulmanii erau guvernați de dinastii care se bazau în special pe loialități tribale și prin urmare nu erau deschise sau nu îmbrățișau participarea socială extinsă. Aceasta însemna că trăsătura diversității *umma* nu era reflectată la nivelul guvernării și conducerii. Din acest mod de guvernare rezultă o disonanță evidentă între conducători și supuși. Natura relațiilor care se nasc între oameni și conducătorii diferitelor dinastii au fost moderate de instituții religioase care au fost percepute și au construit jurisprudența islamică în limitele politicii și prin urmare, reprezentau un bias privat și individualist.

Conducătorii au fost scutiți de elaborarea și impunerea acestor aspecte ale *sharia* care defineau o bună guvernare, în timp omul simplu a fost privat de cunoștințele și uneltele necesare pentru a se angaja în dialog cu autoritatea, pentru a cere drepturi și pentru a schimba conducerea dacă este nevoie.

Demarcația convenabilă, din punct de vedere economic, pe care conducerea dinastică a impus-o între conducători, juriști și public a avut un impact semnificativ asupra maturității politice asupra comunității musulmane. A dat naștere unui mediu unde savanții religioși s-au distins și întreprinderile lor față de credincioșii de zi cu zi și practicanții disciplinelor, nefiind asociate în mod explicit cu jurisprudența. Gradual, educația religioasă va reflecta acest elitism prin furnizarea instrucției potrivite doar pentru aceia care adoptă religia ca vocație. Din ce în ce mai mulți musulmani de rând erau obligați să se bazeze pe acești indivizi pentru toate problemele unde ghidarea religioasă era percepută ca necesară, în timp ce natura holistică a *sharia* a fost reglată unei ere trecute, depășite, de scurtă durată.

Unul dintre cele mai mari mituri care au contribuit la aceste desfășurări istorice este „tăcerea” *sharia* cu privire la probleme de guvernare, cu excepția unui număr limitat de concepte al căror accent pare, în mod ciudat, asociat cu un despotism consolidat. Un asemenea concept este ficțiunea „suveranității divine” în ceea ce privește guvernarea problemelor lumești.

În timp ce suveranitatea lui Dumnezeu este indiscutabilă în guvernarea creației, nu se exprimă în detaliile vieții noastre cotidiene unde noi acționăm din propria noastră voință. Ca atare, credința și propagarea faptul că Dumnezeu este singura sursă de lege, nu este doar eronată, ci și periculoasă. Prin folosirea rațiunii, oamenii pot continua procesul legislativ dintre întemeierea moralității

și obiectivul unui act, indiferent de articulații explicite. Orice nivel de guvernare presupune ingenuitate umană și suveranitate. Guvernarea islamică adevărată hrănește relația dintre autoritățile aflate la guvernare și prin publicul lor printr-un proces de reînnoire continuă.

Musulmanii nu sunt supuși autorității umane prin virtutea vreunei reprezentări divine sau absolute, ci mai degrabă prin propria lor aprobare bazată pe imperativul moral s-au exprimat printr-un proces politic agreat în mod colectiv. Neglijența istorică față de această relație sau caracterizarea sa ca fiind opțională, contribuie la o comunitate politică imatură care nu era bine pregătită pentru schimbările pe care colonialismul (și modernitatea) avea să le aducă. Totuși, aderența înversunată a activiștilor politici contemporani față de percepțiile istorice ale unor concept precum *califatul*, *umma*, *sharia* și *bay'a* a însemnat la creativitate limitată, eficacitate și acceptare.

Dar cea mai mare vină pentru starea lumii musulmane de astăzi o poartă instituțiile religioase tradiționale. Deși islamul nu are un centru al puterii care să se măsoare sau să se compare cu Vaticanul, cum este în cazul romano-catolicilor, juriștii și savanții s-au asigurat că instituțiile se reproduc ca structuri puternice, patriarhale, centralizare și predeterminate, acționând în cadrul unor roluri strict definite, între granițe intelectuale și responsabilități. Prin urmare, își rezervă pentru sine definiția *sharia*, criteriul pentru juriști și savanți, acreditarea locurilor pentru studii superioare, și permisiunile și prohibițiile de zi cu zi, pentru credincioși. Vocea adecvată nu este data savanților din alte discipline, femei și tineret.

Transgresiunile necalificate de juriști în domenii de studiu dincolo de puținul antrenament legal au avut consecințe serioase pentru musulmanii din jurul lumii. Dar mai serios în natură, a fost coliziunea implicită și explicită a juriștilor și savanților cu statele oficiale, despre care ei știu că vor comite încălcări ale drepturilor umane. Prin urmare, în timp ce mila, bunăstarea și justiția sunt inima *sharia*, este foarte provocator pentru juriști și savanți să sfătuiască conducătorii să fie atenți la aceste principii. În această dinamică, totuși, credinciosul de rând poartă, de asemenea, o responsabilitate majoră.

Secole de îndoctrinare, legalizare și uzurpare au afectat disponibilitatea și capacitatea de a raționa cu privire la chestiuni de credință, inclusiv abilitatea de a construi, verifica sau reforma conținutul convingerilor sale. Cunoașterea a ceea ce presupune politica și guvernarea islamică nu este în mod surprinzător foarte limitată. În timp ce aceasta nu pare problematică, este indicativul unei inabilități generale de a contribui la evoluția bunăstării umane în formele ei moderne și complexe, prin referirea corectă și completă la sursele islamice primare.

Astfel spus, o circumscripție electorală a grupurilor marginalizate, incluzând bărbații, femeile, tinerii și savanții din cadrul tradiției, ca și din cadrul altor discipline se află într-o stare de obediență pasivă relativă față de autoritatea legală care s-a îndepărtat foarte mult de realitățile și nevoile cu care se confruntă

astăzi musulmanii și cei care nu sunt musulmani. Acești indivizi și comunități au devenit nerăbdătoare cu edictele legale restrictive ale instituțiilor religioase, care în același timp neglijează sau subapreciază drepturile umane, în special pe cele ale femeilor, și alte îngrijorări publice importante. Ei caută, în mod activ, moduri efective de a se față face provocărilor contemporane și sunt deschiși către recunoașterea unei referințe divine.

Totuși, gânditorii creativi musulmani sunt adesea marginalizați de curentul religios principal sau minimalizați de omologii seculari. Într-adevăr, căutarea pentru o guvernare islamică adevărată și politici publice pentru și de musulmani așa cum sunt expuse în această carte solicită o abordare în trei direcții care țintește să elibereze oamenii de tirania autorităților politice, de hegemonia savanților legali tradiționali și de cea juriștilor, și în special de propria lor ezitare, lipsa de încredere sau ignoranță spiritului *sharia*.

Capitolul III

Rădăcinile istorice al studiilor maqasid

În acest capitol se discută despre rădăcinile istorice ale studiilor maqasid și ca atare, clasică lor elaborare în legătură cu prezervarea religiei, vieții, minții, urmașilor, bunăstării și demnității. În timp ce este clar că studiul obiectivelor a adus contribuții semnificative pentru studiile islamice, aceia care aspiră să extindă această abordare către politică și guvernare trebuie să fie dispuși să aducă critici adecvate. Spre deosebire de aplicarea sa cea mai timpurie în guvernarea și politica islamică, studiul obiectivelor s-a născut din munca savanților de secol X care au vrut să remedieze sincopel dintre jurisprudența islamică și practica musulmană și ceea ce ei au definit ca scopuri mai înalte ale legii divine. Acest efort arată cum juriști selecți au perceput neajunsurile momentului istoric în care au trăit și reprezintă dovada scepticismului lor față de dominanța unei paradigme a legii divine. Contribuțiile abordării celor mai deosebiți propunători din istorie demonstrează longevitatea preocupărilor musulmanilor cu privire la bunăstarea și interesele publice. Este la fel de evident în studiile contemporane ale obiectivelor că un număr de savanți ne-au dezvoltat percepția asupra celor esențiale.

Practica timpurie a maqasid a exprimat un număr important de trăsături care sunt de relevanță contemporană. Regulile primilor califi demonstrează că abordarea maqasid era o problemă explicită și încadrată în context. Combinația de cunoaștere, putere și pietate i-a investit pe acești lideri cu convingerile materiale și spirituale de a urmări esența islamului în guvernare chiar și atunci când aceasta a părut a contrazice citirea literală a textelor. În forma lor originală, maqasid nu erau legate de fundamente stricte de jurisprudență și prin urmare, erau deschise față de o plajă intelectuală mult mai întinsă. Toate zonele de cunoaștere, locale și străine, au fost aduse în discuție cu privire la preocupările

politice publice. Un angajament față de demnitatea umană și în mod asemănător, *sharia*, erau poziționate central în afacerile publice în contrast complet cu preocupările mai târzii legate de „stabilitate” cu orice preț.

Apariția despotismului de-a lungul istoriei islamice a conducerii dinastiilor a adus sfârșitul acestor angajamente. Conducerea dinastică a dus la separare legii și a statului, în detrimentul socoteala unității spirituale, morale și materiale care a caracterizat fazele incipiente de guvernare. Rolul în creștere al juriștilor și savanților în conducerea afacerilor civile a deservit mascării limitării lor actuale, religioase și intelectuale. Dacă guvernul intervenea în mod excepțional în lege, nu era datorită reverenței, ci mai degrabă datorită acordului tacit conform căruia juriștii nu vor da nicio sentință despre guvernare și alterarea puterii politice. Mai mult, aceștia ar asigura înțelegerea subiecților din cadrul autorității. Rezultatul era unul parțial, fragmentat și o abordare micro față de legea divină islamică, un sistem de guvernare din ce în ce mai înstrăinat de supușii săi și un public care era incapabil de a-și defini și cere drepturile conducătorilor lor.

În consecință, primii savanți care au studiat obiectivele legii divine erau preocupați de golul dintre jurisprudența islamică și practica musulmanilor și de ceea ce percepeau ei a fi scopurile înalte ale *sharia*. *Abu al-Ma'ali al-Juwayni* (d. 1085) a sugerat că legea divină islamică a intenționat să protejeze credința, sufletele, mințile, părțile private și bunăstarea oamenilor. *Abu Hamid al-Ghazali* (d. 1111) a prioritarizat obiectivele în următoarea ordine: credință, suflet, minte, copii și bunăstare. *Al-'Izz ibn 'Abd al-Salam* (d. 1209) a pus reflectoarele pe legătura din regulile juridice și scopurile sale. *Shihab al-Din al-Qarafi* (d. 1285) s-a gândit că dacă baza obiectivelor era conducerea asociată cu pedepse corporale, atunci prezervarea onoarei ar trebui adăugată.

Shams al-Din ibn al-Qayyim (d. 1347) ne-a oferit o critică detaliată a artificierilor juridice sau al-hiyal.

Ibn Taymiyyah (d. 1328) s-a gândit să introducă o scară mai largă de valori, inclusiv justiția, virtutea, drepturile constituționale și excelența științifică printre altele. *Abu Ishaq al-Shatibi* (d. 1388), cel mai renumit printre cercetători ma-qasid, arată cum pot fi determinate obiectivele legislatorului. Toți cei care au venit după al-Shatibi fie au rezumat munca acestuia, fie au reclasat-o.

Luată împreună, contribuțiile primilor savanți au atras atenția asupra importanței înțelegerii și onorării a ceea ce ai au considerat a fi scopurile mai înalte ale legii divine. Producțiile lor au exprimat recunoașterea faptului că ceva din această inițiativă nu a mers bine și trebuie îndreptat acest lucru pentru ca jurisprudența islamică să își îndeplinească scopul dorit.

Dacă maqasid nu ar fi fost încorporate în fundamentele jurisprudenței islamice ca ele să rămână în mintea ucenicului așa cum el și-a formulat opiniile, era posibil ca legea să-i trădeze din ce în ce mai mult scopul său. Abordarea maqasid, prin urmare, a intenționat să ofere un cadru etic pentru lege. Caracteristicile

majore ale abordării obiectivelor *sharia* a făcut posibilă aplicarea unor sume mari de discipline, și în particular, în guvernare și politică, care era considerat tărâmul original al creării și multiplicării lor.

Savanții contemporani au intenționat să crească relevanța unei abordării prin evoluarea fiecărui obiectiv ca să corespundă nevoilor vieții moderne. Prin urmare, prezervarea religiei a evoluat către libertatea religiilor. Se așteaptă ca politicile publice să respecte alegerile comune și individuale atât timp cât ele nu violează drepturile altora, aduc contribuții pozitive către societate și respectă normele publice stabilite colectiv.

Prezervarea vieții nu a evoluat foarte mult în terminologie, cu excepția modului în care poate fi obținută. În general, acest obiectiv se referea la nevoile bunăstării fizice și la prevenirea rănirii corpului. Pentru aceste scopuri, politicile publice se pot concentra pe securitatea națională, extinderea protecției pentru cei care nu sunt cetățeni și prezervarea mediului. În viitor, conceptul poate evolua mai mult până spre a reflecta faptul că viața depinde de mult mai multe decât manifestările sale fizice. Legea divină islamică vorbește clar, pe larg despre interdependența dintre toate creaturile vii care arată necesitatea îngrijirii comunităților sociale (din toate națiile) și pânza intrinsecă de relații pe care se bazează.

Protejarea urmașilor a evoluat până la implicarea unei concepții mai largă despre unitatea familiei. Acest obiectiv diminuează importanța recunoașterii rolului pe care îl joacă în dezvoltarea economică, familiile care funcționează corespunzător.

Politicile publice, prin urmare, trebuie să se preocupe de promovarea bunăstării familiale, incluzând aici beneficiile căsătoriei și copiii. Este important să recunoaștem că baza acestui obiectiv pentru primii savanți era pedepsirea pentru adulter. (*zina'*). Dacă considerăm aceasta drept bază atunci cel mai potrivit obiectiv este moralitatea publică și nu cunoașterea descendenței unui copil, pentru care corolarul pozitiv este ocrotirea procreării.

Este clar din indicațiile foarte stricte asociate cu adulterul, inclusiv prezența a patru martori. Pe lângă nerespectarea clară a moralității publice, condițiile asociate cu o asemenea acuzație diminuează, de asemenea, obiectivul intimității și securității individuale împotriva acestor false acuzații. Prezervarea moralității publice și a intimității individuale sunt zone de preocupare universale. Obiectivele *sharia* asigură, prin urmare, un spațiu generos pentru comportamentul uman, în timp ce prescriu limite despre intervenția statului și comunală în viețile personale ale cetățenilor.

Prezervarea bunăstării și a bogăției a implicat exigențe socio-economice inclusiv creșterea, dezvoltarea, circulația monetară, egalitarismul economic. Politicile publice au responsabilitatea unei ordini legale și unui sistem socio-economic care protejează proprietatea publică și privată, inclusiv toate mijloacele legale pentru creșterea lor și transformarea creativă pentru binele societății. Dintre toate obiectivele convenționale *maqasid*, prezervarea bogăției ca un obiectiv al *sharia* este probabil cel care poate fi apărut cel mai puțin. Corolarul pozitiv

pentru pedeapsa furtului nu era prezervarea bogăției, ci mai degrabă garanția și sanctitatea securității umane sub toate dimensiunile sale. Severitatea pedepsei pentru furt (a se nota al cui spirit corect în termeni de cerințe stricte ale contextului social este adeseori trădat deoarece nu poate fi aplicat în vremuri de sărăcie, lipsa justiției, inegalitate etc) reflectă accentul islamului asupra eliberării de transgresiunii și violență, inclusiv cea a statului și alți actori aflați la putere. Într-un contrast puternic pentru sugestia că bogăția este un obiectiv al *sharia*, Coranul îndeamnă la cele mai generoase forme de a dărui și împărți. Bogăția este și trebuie să fie doar un mijloc, nu doar un obiectiv.

Păstrarea onoarei a fost extinsă ca sens până la a include demnitatea umană, dar și drepturile umane. În lumina acesteia, politicile publice trebuie să includă multe, dacă nu toate drepturile stabilite prin Declarația Universală a drepturilor umane. Deși toate drepturile femeilor pot fi pot fi subsumate cu siguranță sub egida *maqasid*, o mențiune specială este mandată sub acest obiectiv, din moment niciun alt grup nu a fost dezavantajat mai mult din punctul de vedere al practicilor culturale care privesc păstrarea onoarei ca atribut doar al părții masculine. Crimele onorifice continuă să aibă loc în unele părți ale lumii, nerespectând viețile și încălcând drepturile fetelor și femeilor inocente. Deși condamnări severe au fost emise de un spectru larg de juriști și savanți cu privire la aceste omoruri, sunt susținute în continuare, în mod echivoc și unanim, toate formele de violență și exploatare. Drepturile femeilor din *sharia* trebuie susținute mult mai vocal, cerute și impuse – drepturi pe care le putem susține în prezent drept obiectiv în și prin sine.

Abordarea *maqasid* își are originea într-o percepție a valorilor pe care juriștii le credeau a fi în centrul penalizărilor cele mai stricte ale *sharia*. Cele șase obiective subliniate mai sus constituie contribuția cea mai consistentă a acestei abordări. Clasificarea prezervării credinței, vieții, minții, copiilor, averii și demnității s-a bucurat de o existență economă pe care nici o altă expunere a obiectivelor nu a întrecut-o. Evoluția terminologiei și substanței fiecărui obiectiv a fost o acțiune mai ușoară decât prezentarea tuturor noilor tipologii. Dată fiind inerția intelectuală, pătura savanților contemporani a încercat să dea un sens mai larg și adânc legii divine în timp ce respectau și rădăcinile bine stabilite ale abordării.

Capitolul IV

Provocările fondării unei noi discipline

Natura economică a abordării tradiționale a obiectivelor tradiționale așa cum au fost cuprinse în prezervarea celor șase obiective – religia, viața, mintea, copiii, bogăția și demnitatea – pare să rezoneze foarte mult cu politicile publice și guvernarea. Trecerea de la lege la guvernare, totuși, trebuie să fie reglementată prin aspirația de a obține rigoare academică mai mare, ca și practică. Acest capitol se concentrează pe niște provocări proeminente de avansare a unui pro-

iect original în politica publică și guvernarea în islam. Ca atare, examinează cum *sharia* și *fiqh* sunt percepute în general față de înțelesul lor actual; discută despre conceptele metodologice care pot fi adaptate din fundamentele *fiqh* sau usul *al-fiqh*; explorează contribuțiile și relevanța lucrărilor celor doi savanți contemporani, Tariq Ramadan și Jasser Auda; și în final subliniază cerințele guvernării și studiilor politice.

Sharia poate fi înțeleasă corespunzător doar prin investigarea cunoștințelor revelate și nerelevante sau celor scrise și nescrise. Singura referință la *sharia* în Coran este asociată cu profetul Muhammad: „În ceea ce privește Porunca, Noi te-am pus pe un drum sigur. Urmează-! Nu urma poftele celor care nu știi” (al-Jathiyah, 18). Ca atare, *Sharia* este comprimată din revelația care a fost trimisă profetului Muhammad și modurile în care el le-a transpus în propria sa viață. Consecințele metodologice pentru politică și guvernare a unei expansiuni explicite a înțelegerii noastre a *sharia* așa cum au fost expuse. Rezultatele acestui proces pot constitui doar *fiqh* și nu *sharia* însăși ale căror legi sunt neschimbate și pentru care potențiala aplicare a efortului intelectual este infinit.

În cadrul cercurilor religioase, *fiqh* a căpătat sensul expertizei în revelarea regulilor care au fost extrase din probe detaliate. Jurisprudența islamică se referă adesea la colecții voluminoase de opinii juridice produse de școli juridice cu privire la aplicarea legii divine epocii lor istorice corespunzătoare. Drept concept coranic, jurisprudența înseamnă percepere și înțelegere. Abordarea obiectivelor legii divine, pentru guvernare și politică, aduce mari contribuții jurisprudenței. Deoarece abordarea distinge între modurile care pot expira de-a lungul timpului sau odată cu o schimbare în context și scopurile care rămân atemporale, întreruperile radicale și istorisirea jurisprudenței întrucât se referă la relațiile oamenilor în timp ce păstrează integritatea legii divine devin posibile și necesare.

Nu putem să continuăm să examinăm problemele moderne de guvernare și politică fără această afirmare. Cunoștințele noastre despre realitățile zilei de astăzi trebuie augmentate, dezvoltate și să corecteze percepțiile din trecut. Politica și guvernarea studiază, de asemenea, cererea reconsiderării teoriilor populare juridice ale legii divine. În timp ce un număr de abordări folosite de diverse școli poate fi de relevanță pentru guvernare și politică, savanții de asemenea au sarcina de a defini aceste tehnici în moduri care reflectă nevoile disciplinei. Conținutul și procesele legate prin consens, determinarea beneficiilor, blocarea sensurilor, preferinței și analogiei vor trebui să își găsească rădăcinile în nevoile politicilor publice, care au diferite preocupări și rețineri.

Mai mult, judecățile normative legate de obiceiuri, continuitatea și părerile Companionilor Profetului trebuie diminuate prin cunoașterea științelor politice. Cu alte cuvinte, aceste metode trebuie definite, imperative, în moduri prin care să contribuie la politică și guvernare.

Un număr de câteva principii de jurisprudență, totuși, trebuie respinse ca fiind nepotrivite pentru studiul politicii publice în islam. Manevrarea suportului pen-

tru reguli specifice sau obiective din dovezi izolate și fragmentate, nu contează cât de multe, și chiar dacă își au originea în sursele primare sau jurisprudență, nu pot duce la certitudinea unui rezultat fără perceperea adecvată a contextului și interdependențelor în cadrul cărora asemenea reguli vor fi implementate sau obiectivele atinse. Aceasta aduce în discuție certitudinea asociată cu metoda inductivă care formează baza abordării clasice a obiectivelor.

În mod similar, politicile publice din islam nu pot să admită principiul abrogării. A abroga un verset sau mai multe înseamnă a le anula cu justificarea că sensul lor literar se contrazice cu cel al versetului celui din urmă. Totuși, dezacordurile asupra interpretării se pot datora specificităților contextuale, dar și limitelor savanților sau juriștilor. Studiul surselor primare pentru scopurile politicilor publice cer o luare în calcul a tuturor versetelor și a universul mai larg la care se referă mai multe versete, atât direct, cât și indirect. Abordarea obiectivelor legii divine prin prisma politicilor publice respinge în continuarea noțiunea de tăcere a Legiuitorului (cu privire la o problemă). Tăcerea este asimilată ușor în jurisprudență când mare parte din legea islamică, care nu este clasificată precum ayat al-akam este neglijată, și prin asociere cu extinderea cunoașterii nerevelate la care toate sursele primare fac aluzie.

Pe măsură ce ne extindem materialul sursă pentru a include toate textele coranice și hadisurile autentice ale căror conținut este verificat, în timp ce aplicăm metodologii mai complexe, percepțiile despre tăcere sunt augmentate în mod necesar. Ca și în cazul unei abrogări, afirmarea tăcerii este legată de timp și spațiu, ca și în cazul expertizei unui savant. Complexitatea în creștere a acestui stadiu de cunoaștere atrage atenția asupra unei alte caracteristici ale jurisprudenței tradiționale și anume că abordarea maqasid față de politica publică trebuie să reconsidere încrederea acordată juriștilor individuali spre deosebire de expertiza transdisciplinară și colectivă. Critica implicării comunităților epistemice, precum și părțile interesate și cunoscute, este menită să diminueze foarte mult nesiguranța din politică. O certitudine mai mare devine posibilă doar când împărțim cunoașterea noastră despre cum cuvântul Revelat și nerevelat se combină pentru a produce cunoștințe noi și folositoare care pot face față provocărilor din vremurile noastre.

Mai mulți savanți contemporani au încercat să combată sau să depășească aceste provocări metodologice. Tariq Ramadan și Jasser Auda pun accente diferite. Ramadan susține că sursele scripturale trebuie valorificate prin cunoștințele noastre despre univers. Sursele principiilor jurisprudenței trebuie să integreze toată cunoașterea umană, ale științelor naturale și sociale, care trebuie aduse în stadiul de a suporta și susține determinările etice ale islamului.

Pentru ca aceasta să se întâmple, savanții musulmani și juriștii trebuie să se deschidă, neapărat, spre lucrul cu experți din alte domenii. Și cei din urmă trebuie poziționați ca egali sau chiar superiori în căutarea unor etici musulmane. În ciuda acestui merit, această sugestie este problematică. Cheia nu înseamnă elevarea și echitatea dintre indivizi, oricât de contestabilă ar fi expertiza lor, ci schimbarea

nivelurilor de autoritate asociate cu idei și surse ale probelor, așa cum exprimă ei, consolidarea și reproducerea obiectivelor legii divine. Nu trebuie să vedem Revelația și Universul precum două cărți așa cum Ramadan și alții sugerează, ci să le vedem ca o carte care cere două interpretări așa cum o face Coranul.

Folosind o abordare a sistemelor, Auda propune maqasid ca o filosofie a legii divine.

Folosind cinci caracteristici ale sistemelor, inclusiv cunoașterea, holistica, deschiderea, multidimensionalitatea și intenția, el critică și oferă, în același timp, sugestii pentru reformarea legii divine. Scopul lui este să dezvolte o teorie care construiește pe analiza surselor, implicărilor și dovezilor din teoriile clasice, literatura școlilor din legea islamică, interpretările noi moderniste și critica prezentată de postmoderniști. Sursele includ moștenirea bogată a jurisprudenței tradiționale, interesele (*masalih*) argumentele raționale și declarațiile moderne ale drepturilor, ca și producțiile tendințelor modern în diferite teorii contemporane ale legii divine.

Auda insistă asupra asupra încorporării științelor naturale și sociale fără de care, susține el, legea islamică va fi depășită. Totuși, preocuparea lui principală nu este încorporarea cunoașterii universului, ci mai degrabă criticii și reformei teoriei legislației însăși.

Savanții din guvernare și politică trebuie să privească dincolo de legislație și guvernarea conform *sharia* deoarece ele sunt înțelese în mod tradițional ca posibilitate de a dezvolta și aplica o abordare corespunzătoare a maqasid. O abordare de acest gen poate fi aplicată tuturor cunoștințelor revelate și nerevelate pentru a înțelege ghidarea relevantă din zona politicii, inclusiv a problemelor procedurale sau de substanță, așa cum se propune în lucrările lui Ramadan și Auda.

Scopul este acela de a dezvolta o abordare obiectivă și directă care poate să aducă contribuții politicii publice. Prin extinderea legislației pentru a acoperi toate cunoștințele revelate și nerevelate, o abordare maqasid față de politică poate argumenta limitele unei decizii marker, în timp ce o asigurare mai mare dată este cea care derivă din sursele primare va duce la obiectivele propuse. Natura multidisciplinară a acestei ambiții cere o respingere a granițelor superficiale care, prin urmare, au prevenit până acum ca legislația să încorporeze perspectivele critice, totuși credibile, a unei definiții mai holistice a *sharia*.

Absența aproape completă a unei lucrări coerente, moderne despre explorarea guvernării și politicii publice din sursele scripturale a dat viața unui vacuum al guvernării în studiul islamic. În absența unei alternative bine dezvoltate, savanților maqasid care prezintă viziuni tradiționale li se vor cere din ce în mai mult să se potrivească abordării unui cumul întreg de dileme publice, fără nivelul necesar unei introspecții sau cunoaștințe cerute. Deși aceasta este preferată în mod iminent importării fără filtru a regulilor arhaice, abordarea (așa cum arată ea) este departe de a fi robustă ca abordare față de politicile publice și într-adevăr nu capturează esența completă a islamului.

Este necesară o nouă explorare a *sharia*: una care să caute să găsească o înțelegere mai bună a relațiilor de putere și altor tendințe umane, a structurilor care iau decizii, rolul statului și ale valorilor care includ responsabilitate, integritate și transparență, pe lângă natura drepturilor și a libertăților. Aceasta se va construi pe ceea ce atât de mulți savanți eminenti, din trecut și prezent, au obținut deja, dar mai important, va atrage bogăția cunoașterii în sursele primare.

Capitolul V

Drepturile omului ca materialul de legătură din obiectivele pentru Guvernare

Mult din ceea ce s-a scris sau învățat despre *sharia* nu tratează adecvat problema drepturilor omului. În acest capitol se analizează motivele principale pentru care conducerile tradiționale au fost evazive în a da pronunțări clare pe acest subiect sau să dezvolte o abordare indigenă; o realitate care s-a manifestat printr-o imitare superficială a instrumentelor drepturilor umane globale. În contrast, abordarea obiectivelor legii islamice divine în politicile publice din islam plasează în centru drepturile omului. Munca savanților care studiază obiectivele *sharia* poate fi clasificată în patru moduri, incluzând: (1) evolutiv; (2) fundamentală; (3) bazată pe interes; (4) complementară. Totuși, acest efort nu înlătură nevoia de a dezvolta o teorie indigenă și nevoia să recunoască drepturile omului drept o categorie separată și fundamentală a *sharia*.

Savanții musulmani au fost deturnați de la un proiect intelectual original în legătură cu drepturile umane din cauza percepțiilor lor despre consecințele sistemelor occidentale seculare sau frica de represalii sub regimuri despotice. Capitolul oferă patru motive principale pentru ezitarea palpabilă cu privire la promovarea clară a drepturilor umane, incluzând: juxtapunerea Divinului versus abordarea seculară a drepturilor umane și care este subiect legitim pentru fiecare dintre ele; ezitarea de a folosi drepturile și libertățile asociate din cauza rezultatelor sociale percepute; frica de a promova ordinea socială care sfidează în mod evident dictaturile autoritare în timpul cărora mulți savanți și juriști musulmani au trăit.

Presiunea politică și poate o dorință de a stabili un teren comun cu sistemul universal al drepturilor umane, a condus la diferite eforturi de a crea sau de a sprijini versiunile islamice ale Declarației Universale ale Drepturilor Umane (1948). Cele mai importante două documente internaționale, deși nu sunt interconectate, în această privință, sunt Declarația Universală Islamică a Drepturilor Omului promulgată în 1981 și Declarația de la Cairo despre Drepturile Omului în Islam promulgate în 1990. Similare cu omologul lor secular, versiunile islamice includ drepturile la viață, libertate, egalitate, justiție, un proces corect, protecție împotriva torturii, azil, ca și libertatea credinței, a discursului, asocierii, mobilității,

etc. Savanții implicați în acest proces au afirmat că legea islamică divină a fost singura sursă a acestor instrumente și a servit drept referință pentru anumite pretenții. Referința la *sharia* în asemenea termeni generali, totuși, pare în mare parte să își rezerve libertatea de a restrânge drepturile mai degrabă decât să le promoveze. Într-adevăr, contribuțiile islamice nu par să fi dobândit reputația omologelor seculare și să fi respectat natura, flexibilitatea și dinamismul *sharia*. Orice instrument care a rezultat din eforturi umane, într-un anumit moment din istorie răspunde unor nevoi specifice, frici și aspirații ale comunităților care l-au creat. Imitarea Declarației Drepturilor Umane sau ale oricăror altor legi internaționale ale drepturilor umane prin infuziunea lor cu concepte fragmentare islamice nu a fost doar ineficientă, ci a și distras dezvoltatorii de la construirea unor alternative islamice originale. În cazul Declarației Universale Islamice a Drepturilor Omului și a Declarației de la Cairo despre Drepturile Omului în Islam, presiunile politice și mediul religios din timpul proceselor de producție au dus la o excludere incorectă a drepturilor omului în moduri care nu reflectă bogăția *sharia* și capacitatea sa de a răspunde necesităților umane. Aceasta din urmă se reflectă în lipsa lor subsecventă de autoritate credibilă.

Literatura legată de obiectivele legii divine s-a confruntat cu drepturile și libertățile prin patru căi principale. Prima este parțială, foarte parțială prin faptul că ia forma evoluării obiectivelor prezervării religiei și onoarei prin a le transforma în drepturi umane specifice sau să le includă. Un al doilea curent susține că drepturile umane formează fundația principiilor islamice semnificative care nu pot fi respectate și promovate dacă drepturile fundamentale și libertățile nu sunt respectate. Acest curent insistă că drepturile și libertățile, deși nu specificat în mod direct în aceste texte, sunt clar implicate în principiile și indicațiile legii divine. Un al treilea curent prezintă o abordare bazată pe interes față de drepturile umane prin transformarea tuturor obiectivelor în drepturi inalienabile, prin urmare încorporând toate conceptele moderne în clasificarea *maqasid* tradițională. În cele din urmă, cel de-al patrulea curent susține că dimensiunile adiționale trebuie adăugate principiilor esențiale ale *maqasid*, inclusiv drepturile și libertățile.

Începutul unei teorii indigene solicită recunoașterea faptului că drepturile umane din islam au autoritate divină a Coranului. Cunoștințele disponibile pentru a elabora o abordare islamică pot fi găsite parțial în analizele care s-au făcut deja, în special cu privire la moralitatea din Coran, și parțial în textele sursă care trebuie explorate. Dar chiar înainte de inițierea acestui efort, analiștii politici trebuie să ia în calcul un concept coranic foarte important, și anume, *hudud*. În fața fraudării acestui concept din jurisprudența islamică tradițională, limitele, pedepsele reprezintă de fapt articularea clară din *sharia* a unei categorii separate pentru drepturile fundamentale. O *had* (singularul de la *hudud*) reprezintă limita peste care, dacă un individ sau grup trece, încalcă legea divină și echilibrul vieții. *Hudud* sunt menționate de paisprezece ori în nouă versete coranice. Cu fiecare mențiune este evident că conceptul trebuie să promoveze drepturile omului și în special pe cele ale femeii.

În general, concepția Coranului despre drepturile umane poate fi înțeleasă ca o resursă de bunuri etice ale unei sistem intrinsec de obligații sociale. Fie că este vorba de unități sociale mai mari sau individuale, obiectivul sau maq-sid al abordării coranice este garantarea aprovizionării maxime cu limite, stabilind un prag minimum. Spre deosebire de modelul drepturilor umane seculare care prezintă libertățile drept cea mai importantă valoare, mesajul islamului pune accent pe importanța demnității umane, care acceptă libertatea ca pe ceva necesar, dar un contributor insuficient pentru drepturile umane. Drepturile umane generează o justificare pentru acțiuni din partea fiecărui credincios pentru a păzi demnitatea celorlalți față de care au o afinitate sau față de care au o datorie de a-i sprijini prin virtutea cunoștințelor lor, capacității și resurselor acestora.

O abordare islamică se bazează pe imperativul moral ale credinței, incluzând garantul răspunderii în fața lui Dumnezeu, și abilitatea, lipsită de inhibiții, de a judeca fiecare persoană direct proporțional cu recompensele, gratificațiile pe care El le-a dăruit lui/ei în timpul vieții lui/ei. O astfel de analiză se extinde până la includerea proviziei drepturilor la niveluri comunale și statale.

Doctrina islamică a drepturilor omului este bazată pe etica religioasă și ar trebui să nu fie mai contestabilă din aceste motive, nu mai mult decât una bazată pe secularism. Acceptarea islamului poate fi necesară în ceea ce privește aprovizionarea acestei abordări ale drepturilor umane, dar este sigur că nu este necesară pentru un final. Nu există niciun verset din Coran sau vreo narațiune credibilă în sunna care limitează și atribuie aprovizionarea cu ceea ce este bun și etic doar musulmanilor. Într-adevăr, libertatea de a crede este dogma fundamentală a islamului și nu este o condiție pentru furnizarea drepturilor. Islamul obligă credincioșii să ofere drepturi depline și altora, fără discriminare. Din perspectiva legii divine, universalitatea este regăsită în furnizarea neîndoielnică de bunuri etice către toată creația, indiferent de cerere.

Capitolul VI

Etica guvernării și politicile publice din islam

Politica publică din islam este guvernată de un sistem etic complex și comprehensiv. Legea islamică ne obligă să recunoaștem că determinarea beneficiilor și a răului nu pot fi subiectul unui interes sau unor criterii proprii și limitate care trădează împlinirea obiectivelor sale superioare, în cea mai mare măsură posibilă. Conceptul tawhid (unitatea lui Dumnezeu și a viziunii globale, a adevărului, spațiu-timp, istorie și destin) reprezintă centrul sistemului etic islamic deoarece cuprinde relația intrinsecă dintre toată creația, și dintre creație și Creator. Deși savanții au încercat să se ocupe de problemele beneficiilor și răului, contribuțiile lor fiind restricționate de granițele disciplinei, spre deosebire de lățimea și profunzimea legii divine.

Ca rezultat, parametrii etici ai acestor contribuții se limitează de obicei la musulmani, și chiar și musulmanilor dintr-o anumită zonă geografică. În această privință, regândirea conceptului de umma (comunitate), care constituie cea mai comună referință pentru mulți savanți musulmani când este vorba despre beneficii și rău, este esențială. Contrar percepției populare, conceptul umma se aplică dincolo de granițe, în mod extins și nu se limitează la oameni în cadrul *sharia*. Într-adevăr, etica islamică pentru politicile publice și guvernare trebuie să treacă, în mod necesar, dincolo de antropocentrismul care a caracterizat cea mai mare parte din jurisprudența islamică până astăzi.

Începutul înțelepciunii în această discuție despre etică este principiul filozofic al tawhid sau al unificării. Tawhid este principiul central din filosofia legii divine. Porunca coranică de a nu fi sever cu ceea ce se alătură (sura al-Baqarah, 27; al-Ra'd:25) este expresie a complexității, extinderii și profunzimii tawhid. Acest principiu moral este cel care pune guvernarea și politica în fața unei dileme care poate fi rezolvată doar prin reguli etice prezentate în sursele primare, care trebuie explorate și articulate de savanți credincioși din fiecare eră care au, în mod necesar, o bază solidă în cuvântul Revelat și nerelevat. Totuși, această este o sarcină foarte provocatoare având în vedere dimensiunea, complexitatea și interdependența dintre toată creația, să nu mai spunem că legăturile dintre ele sunt imposibile. Ceea ce ne lipsește din cunoștințele noastre trebuie predate în fața religiei și principiilor care au fost stabilite de providența divină pentru a permite ființelor umane să diminueze răul. Întrebarea care se naște în mod natural este: ce înseamnă principiul și practica tawhid pentru politică și guvernarea în islam.

Pentru început, să stabilim ceea ce nu este, ceea ce nu înseamnă. Nu înseamnă un califat global. Nu există nicio mențiune, implicită sau explicită, în Coran, sunna sau în primele reguli islamice, pentru a susține această ipoteză fenomenală. Unul dintre obiectivele esențiale ale tawhid este recunoașterea și respectul pentru diversitate care unifică și creează acest întreg plin de sens. Acest fapt nu este mai puțin adevărat decât sistemele de guvernare care colorează și conturează viețile unităților politice distincte din jurul lumii. O determinare corespunzătoare a beneficiilor și prejudiciilor trebuie să recunoască acest principiu al autodeterminării.

În cadrul literaturii tradiționale despre maqasid, întrebarea despre beneficii și prejudicii ocupă o poziție importantă. Savanții tradiționali au prezentat, în general, aplicarea maqasid ca pe o obținere a beneficiilor și / sau a prevenirii prejudiciilor. Prin urmare, pentru a obține aceste beneficii, trebuie luate decizii într-un mod care să promoveze religia, viața, mintea, procrearea, averea și demnitatea. În esență, cele șase obiective sunt sinonime cu interesul public și urmărirea lor prin abordări și instrumente diferite este numită *siyasa shar'iyah* sau politici orientate spre *sharia*. În practica curentă găsești foarte rar soluții benefice pure (*naf' khalis*) pentru o problemă publică, precum rar se implementează alternative pur dăunătoare (*durr khalis*). Multe politici alternative există undeva la mijloc și nu se pot face distincții clare. Prin urmare, juriștii au

dezvoltat multe moduri de a determina balanța dintre beneficiu și prejudiciu. Totuși, în mod general, ei nu ne spun cum să stabilim granițele corespunzătoare pentru guvernare și deciziile politice. Pentru aceasta trebuie să examinăm conceptul *umma*.

Chiar înainte de a determina beneficiile și prejudiciile, este necesar să determinăm ale cui beneficii și prejudicii contează. Filosofia *tawhid* asigură faptul că toată viața este văzută ca sacră ceea ce face ca determinarea ideii ale căror interese contează și ale cui nu, să fie foarte provocatoare. Mai mult, oare guvernarea și politicile publice din islam iau în considerare doar ființele umane? Care? Sau există o bază pentru preocupări mai extinse? Oare *sharia* se adresează doar generațiilor curente sau dimensiunile etice sunt legate de cele viitoare de asemenea? Determinarea a cine este în și cine este în afară, este relaționat de percepția noastră a conceptului cheie al *umma*. Într-un mod foarte general, *umma* este o comunitate. Este folosit adesea pentru a se referi exclusiv la comunitatea musulmană globală din trecut, prezent și viitor. Majoritatea juriștilor și savanților, totuși, își limitează pronunțările lor către musulmanii dintr-o zonă geografică specifică. Aceasta poate fi potrivit pentru aplicarea legii religioase, dar nu este satisfăcător pentru guvernare unde nu doar diversitatea conduce, dar unde grija principală este reprezentată de interesul public. Legea islamică subliniază această preocupare prin indicarea a trei alte percepții semnificative.

Prima este legată de comunitatea credincioșilor, a tuturor credincioșilor. A doua este preocupată de comunitățile care sunt legate din punct de vedere politic și geografic și care împart valori și nevoi comune, indiferent de credință. Și cea de-a treia are legătură cu conceptual de relaționare cu celelalte creaturi vii.

Sistemul etic elaborat în Coran este comprehensiv și prin urmare se referă la întreaga creație divină. Acesta îi obligă pe oameni să vadă dimensiunea spirituală a întregii creații, vrednică – dacă nu de a avea demnitate – de protecție și respect. Coranul este neînduplecat cu privire la acestea și în timp ce le oferă demnitate copiilor lui Adam, totuși îi poziționează în rețeaua minunată a vieții. Incapacitatea noastră de a înțelege această realitate nu doar ca musulmani, ci ca ființe umane, ne-a condus la o viziunea periculoasă și limitată pentru viitorul nostru colectiv.

Umanitatea este dependentă de mult mai multe decât oamenii în sine. Superficialitatea unei porții semnificative de jurisprudență islamică, în această privință, – nu neapărat necesar datorată minților superficiale ale juriștilor și savanților, ci mai degrabă abordării programate pe care ei o duc la nivel de erudiție religioasă – a dus preocupările etice marginale la nivelul unor afaceri publice mai complexe. A determinat, de asemenea, căutarea unor abordări alternative și narațiuni prezentate în Coran care sunt disponibile pentru îmbunătățirea existenței noastre colective. Literatura *maqasid* încearcă să remedieze această situație nefericită, dar rămâne marginală față de curentul principal al jurisprudenței islamice. Chiar dacă ar adopta o poziție mai îndrăzneată, ea însăși este reticentă față de introspecție, pentru a explora întreaga dimensiune a unei etici cuprinzătoare și să susțină cu încredere concluziile sale în lume.

Capitolul VII

Politicile publice din islam ca un proces de reformare și renaștere

Acest capitol susține că de la conceperea sa, legea islamică vorbește despre obținerea justiției sociale, care este percepută ca distribuția egală de șanse, bogății și privilegii în cadrul unei societăți conformă cu principiul fundamental al demnității umane. Începe cu o discuție despre relația dintre putere și pietate în Coran, pentru a demonstra cum distincția dintre cele două sugerează că introducerea și aplicarea eticilor coranice este o responsabilitate colectivă și nu presupune conducerea politică islamică sau suveranitatea statală. Istoria introducerii islamului în Arabia oferă o expunere detaliată și bogată a stadiilor și naturii unui proces comprehensiv al reformei sociale. Preponderența autorității musulmane ca rezultat al acestui proces nu trebuie înțeleasă ca un scop final prin sine și prin urmare ca impuls necalificat pentru statalitate, ci mai degrabă ca o consecință a apelului islamului către subiectele locale și utilitatea lor în adresarea provocărilor sociale ale timpului. Primii destinatari ai acestui mesaj au înțeles că cea mai mare parte a religiei, religia islamică, este un timp al articulării și expresii ale *sharia* pentru scopul obținerii echității, date fiind condițiile predominante.

Una dintre cele mai izbitoare concluzii la care o persoană ajunge după citirea Coranului este separarea clară dintre puterea politică și pietate sau de un comportament etic mai general. Dumnezeu oferă putere oricui îi place, fie că e femeie sau bărbat, bogat sau sărac, bun sau rău, credincios sau rebel și localnic sau străin. Aceasta prezintă implicații pentru guvernare, politici publice și implicare civică în islam. În mod fundamental, demonstrează că actorii care susțin ghidarea oferită de *sharia* poate fi situată în sistemul de guvernare însăși sau în cadrul societății civile. Locul actorilor definește, în mod necesar, abordările posibile și natura și întinderea responsabilității. Această separare a puterii și pietății, subliniază de asemenea, importanța stabilirii instituțiilor care servesc diminuării unui comportament etic, indiferent de afilierea religioasă pretinsă, față de un guvern sau conducerea sa.

Prezervarea *din* (ca religie a islamului) este unul dintre cele mai pronunțate obiective din cele șase esențiale. Toate celelalte obiective ale legii divine, așa cum sunt definite în mod clasic, în orice moment istoric sunt încadrate, în mod necesar, de acest obiectiv suprem. Cu alte cuvinte, formularea obiectivelor despre prezervarea vieții, procreării, minții, demnității și bogăției sunt toate expuse și reglementate de concepția dominantă a *din*. Aceasta înseamnă că reforma socială și redresarea nedreptății sunt direct relaționate cu percepția și practica noastră a *din*.

În general, islamul este format din *‘ibadat* sau acte ritualice și devotament și *mu‘amalat* sau treburi lumești. Prezervarea *din*, prin urmare, implică două aspecte fundamentale.

Primul este acela de a păzi principalele acte de adorare și lucrurile de care depind pentru a lupta împotriva corupției și inovației. Mărturisind că nu există altă zeitate în afară de Dumnezeu, rugându-se, ținând post, oferind zekat și pelerinajul, toate acestea, mai mult sau puțin, vor rămâne neschimbate de-a lungul timpului.

Cel de-al doilea este actualizarea îndatoririlor pronunțate în Coran prin internalizarea și sintetizarea regulilor relevante cu condițiile predominante, încât acțiunile noastre să fie definite de valorile de bază ale islamului, inclusiv mila, echitatea, justiția, înțelepciunea și bunăstarea la nivel individual, al comunității și al națiunii.

Ghidarea necesară pentru a suporta această luptă este găsită în comanda *tajdid* sau a renașterii *din*, de care ne aduce aminte Profetul Muhammad în avertismentul său că în Ziua Judecării oamenii vor trebui să explice cu ce s-au ocupat de-a lungul vieților lor, pentru ce motive au acționat, din ce sursă și-au făcut averile, cum și-au folosit resursele și cum s-au folosit de corpurile lor (al-Titmidhi, *Sunan*, 'Kitab Sifat Al-Qiyama', Bab 1). Pentru fiecare epocă istorică importantă există o nevoie nouă de a transpune dimensiunile intensive și extinse ale islamului într-o acțiune socială tangibilă și relevantă. În lumea noastră contemporană, aceasta cere o nouă legislație islamică, și anume, *fiqh waqi'i* sau legislația practică. Cunoașterea Cuvântului revelat și semnificația sa istorică poate fi considerată o înțelegere a realității așa cum este sau *fiqh waqi'i*, permițând aplicarea acesteia în mod potrivit, în contexte diferite.

Istoria veche a islamului este un exemplu usturător despre cum comunitatea musulmană în formare a atins acest lucru și, ca rezultat, a fost capabilă să schimbe un sistem politic care era lipsit de drepturi și oprima anumiți indivizi și grupuri, pe lângă care se adaugă și alte nedreptăți.

Printre lecțiile care pot fi culese din istoria timpurie se numără următoarele: (1) importanța unui mesaj care este adevărat, clar, logic și folositor; (2) o conducere care este merituoasă, puternică și dedicată, nu autoritară; (3) grijă împotriva eliminării contribuției potențiale a publicului larg, elitei și celor cu dizabilități; (4) atenția sporită asupra impactului problemelor și presiunilor economice; (5) prioritarizarea păcii și respectarea pluralismului; (6) acceptarea apărării armate doar ca ultim resort.

Politica publică în islam este, în primul rând, o încercare de reformare și renaștere.

Separarea puterii politice și a pietății în schema divină a încercat să încurajeze apariția unor indivizi sau grupuri care doresc să propună și apere ceea ce este benefic, în timp ce distrug ceea ce este dăunător. De asemenea, atrage atenția asupra necesității creării unor instituții care să amelioreze această realitate. Islamul este o religie a credinței și acțiunii. Trecerea fiecărui secol cere grupuri sau indivizi remarcabili care să posede cunoștințe potrivite și capacitatea să facă

față provocării interpretării cuvântului Revelat în legătură cu condițiile contemporane. Ghidarea oferită de această renașterea *din* intenționează să ajute oamenii să navigheze cu succes printre provocărilor din timpul și spațiul în care trăiesc aceștia. Adoptarea unui nou mesaj cu reformele sale comprehensive sociale, economice și politice a condus la evenimente fără de precedent.

Despre autor

BASMA I. ABDELGAFAR este vicepreședintele Institutului Maqasid și Profesor asociat de politici publice. Ea este un consultant internațional de politică, pe guvernare și interesele musulmanilor, a fost fondatorul programului de masterat Politici publice în islam în cadrul Fundației Qatar, a susținut diverse poziții politice în cadrul Guvernului Canadian federal și a ținut seminarii despre guvernarea islamică în institute academice din Canada, Statele Unite, Singapore, Malaezia, Turcia, Egipt și Africa de Sud.

IIIT Books-In-Brief Series reprezintă o colecție veritabilă a publicațiilor cheie ale Institutului, scrise într-o formă condensată pentru a oferi cititorilor înțelesul de bază al conținutului principal al originalului.

Această lucrare pregătește un nou teritoriu în bursele islamice încercând să abordeze domeniul Politicii Publice din perspectiva *maqasid* (obiectivele superioare ale Shariah). Politica Publică este o disciplină independentă atât din perspectiva dreptului, cât și a politicii. Astfel, Politica Publică în Islam este introdusă aici ca fiind o întreprindere diferită calitativ, atât de *fiqh* (jurisprudență islamică), cât și *siyasah shariyah* (Shariah orientată spre politică).

Cartea tratează o serie de subiecte critice care include metodologie, guvernare, drepturile omului, etică, puterea politică, reformă și reînnoire. Aceasta evidențiază modul în care abordarea maqasid este indispensabilă teoriei și practicii politicii publice în Islam, cum ar putea rezolva unele dintre cele mai persistente dileme de guvernare de-a lungul întregii Istoriei musulmane, dar și mai important, cum încurajează o re-conceptualizare a bogăției de cunoștințe, disponibile în sursele primare ale islamului, pentru a introduce Politica Publică în Islam în albia studiilor politice.

Institutul Internațional
de Gândire Islamică